

До
Председателя на научно жури, определено със
заповед № Р-33-4457/14.09.2017г. на Ректора на
ПУ „Паисий Хилендарски”, гр. Пловдив

С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р *Вълчин Здравков Даскалов*, член на
научното жури, научна специалност „Гражданско и
семеино право”

относно: конкурс за заемане на академичната
длъжност „професор” по научна специалност
„Гражданско и семеино право”, област на висше
образование „Социални, стопански и правни науки“,
професионално направление ш. 3.б. „Право“, обявен
от ПУ „Паисий Хилендарски”, обнародван в ДВ, бр.
46/09.06.2017г.

Със заповед № Р-33-4457/14.09.2017г. на Ректора на Пловдивски университет
„Паисий Хилендарски”, гр. Пловдив, съм назначен за член на научно жури за избор на
„професор” по научна специалност „Гражданско и семеино право”, област на висше
образование „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление ш.
3.б. „Право“.

В обявения конкурс е подал документи само един кандидат – г-н **д-р Григор
Найденев Григоров**.

Декларирам, че нямам роднински връзки с кандидата, както и че не съм съавтор
с него в съвместни трудове и публикации.

В изпълнение на задълженията си като член на журито предоставям настоящето
становище.

1. Общо описание на кандидата и представените материали по конкурса

Д-р Григор Григоров завършва висше юридическо образование в Юридическия
факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски” през 1988 г.
Професионалната си кариера започва като юрисконсулт в държавно предприятие
„Балкан”. От 1991г. започва дейност като аспирант в Института за държавата и правото
при БАН, където след успешна защита на дисертационен труд продължава
изследователската си дейност до м. май 2017г. Два мандата е Председател на научния
съвет на ИДП, БАН. През учебната 1995 г. д-р Григор Григоров започва
преподавателска дейност като асистент в Юридическия факултет на ПУ „Паисий
Хилендарски”, където се хабилитира и продължава да преподава и до днес.

Представената научна продукция на кандидата е основно в областта на
търговското право и отговаря напълно на научната област, научното направление и
специалността на конкурса за „професор”. Съдържанията и темите на монографията и
научно-популярна разработка не съвпадат с темата на дисертацията и хабилитационния
труд на кандидата.

2. Научни приноси и достойнства на представените трудове

Д-р Григор Григоров е автор на множество специализирани научни и научно-
приложни публикации. След хабилитацията си е публикувал повече от 30 разработки –
статии и студии. Въпреки, че тези трудове не са представени за участие в настоящия
конкурс, същите са добре познати на автора на настоящето становище и следва да се

подчертае тяхната висока научна и практическа стойност и значение за развитието на българската правна наука.

В настоящия конкурс участва с една монография и една научно-популярна разработка на английски език, които са представени за рецензиране.

2.1. Основната разработка, с която кандидатът участва в конкурса, монографията „*Несъстоятелност*”, (ISBN 978-619-226-018-7), 467 с., е публикувана през 2017 г. от Издателска къща „Сибир”, гр. София.

Работата е структурирана в осем глави и едно допълнение, което има характера и значението на самостоятелна глава. Използван е обширен научен апарат – 104 източника на български език и 23 на немски и английски език, които са цитирани в повече от 800 бележки под линия. Направено е и проучване на съдебната практика, доколкото такава е налична. Трудът прави впечатление с широко използван сравнителноправен метод. Изследвани са законодателните решения на аналогични проблеми в чуждестранни законодателства, предимно на Германия и Австрия.

В работата за първи път в българската правна книжнина са изследвани и анализирани следните проблеми:

- изведени и формулирани са принципите, въз основа на които е изградено и функционира производството по несъстоятелност (стр. 40-43). Следва да се подчертае, че този анализ, наред с чисто теоретичния принос, има и важно практическо значение. Комплексният и сложен характер на производството по несъстоятелност често налага задълбочено тълкуване на правните норми. Наред с това, необходимост от ясно определени основни начала налага и изрично предвиденото субсидиарно приложение на нормите на ГПК (чл. 621 ТЗ). Основа на цялата тълкувателна дейност и „съответното” прилагане на ГПК са именно принципите на производството, които авторът е извел и дефинирал;

- предложен е задълбочен анализ на фактическия състав на свръхзадължеността като основание за откриване на производство по несъстоятелност (стр. 191-200). Особено ценно е направеното разграничение между правна и счетоводна свръхзадълженост (стр. 196-198), както и критичният анализ на съотношението между свръхзадълженост и неплатежоспособност;

- направено е цялостно и задълбочено изследване на института на едностранно прекратяване на договори в производството по несъстоятелност по чл. 644 (стр. 265-280). Задълбоченият анализ на пестеливия правен текст дава нов поглед върху приложното поле на този институт. Анализирани са предпоставките за прекратяване на договори, както и правните последици, което наред със запълването на известна празнина в доктрината е и изключително полезно и за практиката, тъй като дава отговор на редица въпроси с предимно практическо значение;

- системно са анализирани проблемите, които възникват в случаите на прекратяване на участията на длъжника в търговски дружества от страна на синдика (стр. 313-318). Прекратяването е разгледано като средство за попълване на масата на несъстоятелността и нейното осребряване. Анализирани са различните възможни хипотези в зависимост от вида на дяловото участие и вида на съответното дружество.

В монографията се правят изследвания и се предлага задълбочен анализ на основните понятия, върху които е изграден този правен институт:

- задълбочено е изяснено понятието „кредитор на несъстоятелността” и неговото съотношение с „кредитор на длъжника” (стр. 84-101). Направеното разграничение има важно практическо значение, тъй като нормите за несъстоятелността засягат само тези кредитори, които попадат в категорията „кредитор на несъстоятелността”;

- понятието „спиране на плащанията” е изследвано в светлината на евентуалната презумпция за наличие на неплатежоспособност (стр. 188-190) като е предложена обоснована критика на налагащото се в последно време в теорията и практиката разбиране за приравняване на спирането на плащанията с неплащането на изискуемо парично задължение. В тази връзка задълбочено е анализирано понятието

„неспособност за плащане” като елемент от фактическия състав на неплатежоспособността като е обърнато специално внимание на финансово-икономическите показатели за имуществото на длъжника. Четирите коефициента за ликвидност са интерпретирани от правна гледна точка (стр. 180-187);

- изследвана е правната същност на извънсъдебното споразумение като е направен паралел с производството по оздравяване на предприятието (стр. 412-414). Очертаните разлики позволяват прецизна преценка доколко е възможно субсидиарното приложение на някои от правилата от оздравителното производство към извънсъдебното споразумение.

Като безспорни приноси в работата могат да бъдат посочени и следните постижения:

- предложеният в работата анализ на кръга на лицата, легитимирани да подадат молба за откриване на производство по несъстоятелност е послужил за основа на обоснована критика на наложилото се в доктрината и практиката ограничително виждане, че само кредитор с изискуемо и парично вземане разполага с това право. Авторът аргументира тезата, че с това право разполагат и кредитори с още неизискуеми или непарични вземания (стр. 211-212);

- задълбочено е изследван въпросът кои съдебни и арбитражни производства по имуществени претенции срещу длъжника подлежат на спиране по реда на чл. 637 ТЗ (стр. 242-250). Изведен е общият принцип, въз основа на който се определя кои производства подлежат на спиране – само тези по осъдителни искиове, насочени срещу притежателни права, които засягат масата на несъстоятелността;

- предмет на критичен анализ са основанията за заличаване на длъжника при прекратяване на производството по несъстоятелност. Авторът обосновава извода, че в определени случаи погасяването на задълженията от длъжника е основание за прекратяване на производството, но не и основание за заличаването на длъжника в търговския регистър (стр. 408).

Основно достойнство на монографията удачното съчетаване на изследването на чисто теоретичната страна на поставените проблеми с тяхното практическо значение. Този подход е довел до множество предложения *de lege ferenda*, които могат да бъдат квалифицирани като сполучливи и безспорно необходими. Като такива могат да се отбележат:

- предложение за ограничаване на приложното поле на прихващанията по чл. 645 ТЗ в съответствие с принципите и целите на института (стр. 289);

- предложение за усъвършенстване на правната уредба на преферентните искиове по чл. 646, ал. 2, т. 1 и 3 ТЗ (стр. 305);

- предложение за изменение на ДОПК с цел реално гарантиране на привилегиите на кредиторите по частни вземания по чл. 722, ал. 1, т. 3-5 ТЗ (стр. 397-398);

- критика на правилото на чл. 739 ТЗ относно погасяването на всички задължения на длъжника и (стр. 409-410).

В заключение може да се отбележи, че предложеният основен труд е една научно зряла разработка, със забележителен обем и обхват на изследването. Търговската несъстоятелност е изследвана в нейната систематична цялост и с впечатляваща задълбоченост. Работата успешно съчетава изследваните теоретични въпроси с възникващите в практиката множество въпроси и предлага удачни разрешения на констатираните проблеми.

2.2. Представена е научно-популярна разработка на английски език „Bulgaria“ in International Encyclopedia of Laws: Corporations and Partnerships, издателство Kluwer Law International, 2015, (ISBN 978-90-654-4946-7), 221 с. (338 с. по БДС), издадена на електронен носител. Предмет на монографията е българското дружествено право. Изложението е изградено въз основа англосаксонския модел на дружествата – те се разглеждат като компании и партньорства. Въпреки подчертано научно-популярния характер на разработката, включваща в първата си част и общо въвеждащо изложение,

което представя накратко българската история, география, култура и статистически данни, в същата определено са налице и новости, които имат приносен характер от научно-практическа гледна точка. В работата си авторът разглежда различните съдържания на понятието „капитал”, анализира нормативните правила за защита на акционерите и кредиторите при неговото реално и номинално намаляване. Предложен е анализ на правилата за допускане на акциите на публичното дружество до регулирания пазар на ценни книжа, на ограниченията за придобиване на собствени акции от страна на дружеството и уставните ограничения за придобиване на акции от трети лица и свързаните с това последици. Впечатление прави и стегнатият и точен анализ на фактическия състав на придобиването на контрол над публично дружество (takeover) и свързаните с това последици за миноритарните акционери и възможностите за тяхната защита. Работата следва да се оцени изключително високо, тъй като от една страна е приета и публикувана от световно утвърдено издателство за правна литература, а от друга страна популяризира и представя българското дружествено право като модерна и пълноценна правна система.

В заключение може да се обобщи, че предложените научни публикации на кандидата съдържат оригинални предложения за решаване на множество теоретични и практически правни проблеми, които могат да бъдат определени като сериозни авторски постижения, определящи достойно място на д-р Григоров в академичните среди. Всички представени публикации могат да бъдат приети като имащи пряко отношение към конкурса за „професор”, научна специалност „Гражданско и семейно право”.

Научните приноси в публикациите на д-р Григор Григоров имат теоретико-методологичен и научно-приложен характер. Предложенията за изменения и допълнения на законодателството са насочени към правно-техническо усъвършенстване на правния режим на изследваните институти.

Въз основа на изложените до тук съображения, може да се направи заключение че представените работи от кандидата за академичната длъжност „професор по гражданско и семейно право” по съдържание и по количество са достатъчни за заемане на тази длъжност. Представените научни трудове и преподавателската дейност на кандидата напълно покриват профила на обявения конкурс.

3. Отражение на публикациите на кандидата в научната литература

Въпреки, че към документацията и материалите за участие в конкурса не е приложен списък с цитиранията на научните трудове на кандидата, авторът на настоящето становище познава добре неговото творчество и отношението на другите автори в същата научна област към него. Д-р Григоров е един от често цитираните автори с голям авторитет. Неговите трудове са познати – налице са много автори, включително и утвърдени учени, които се позовават в своите публикации на тях.

4. Критични бележки и препоръки

Към представеното творчество не се отправят критични бележки и препоръки. Пожелавам на кандидата да продължава научната си дейност с досегашната добросъвестност и прецизност за развиване и утвърждаване на правната наука.

5. Заключение

Д-р Григор Григоров участва в конкурса за присъждане на академичната длъжност „професор” с много сериозна научна продукция, чиито обем и качество отговарят на нормативните изисквания. Научните публикации на кандидата го определят като учен и експерт, който умело съчетава научно-изследователската и практико-приложната работа в процеса на професионалната си дейност. Научната продукция на кандидата съдържа сериозни научно-теоретични и научно-приложни резултати.

Визираните в чл. 29, ал. 1 от Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и чл. 60 ал. 1 ПП ЗРАСРБ изисквания за заемане на академичната длъжност „професор” условия са изпълнени изцяло: кандидатът е придобил ОНС „доктор по право”; има непрекъснат академичен/преподавателски стаж повече от 20 години като редовен преподавател в Юридическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски” и като доцент в ИДП при БАН; кандидатът е публикувал самостоятелна монография, която има всички качества на хабилитационен труд, както и редица други съчинения, които са различни от представените трудове във връзка с придобиване на ОНС „доктор по право” и за заемане на академичната длъжност „доцент”.

Професионалният опит на кандидата и неговите научни приноси в областта на търговското право (теория и практика) отговарят и на вътрешните нормативни изисквания за заемане на академичната длъжност “професор” в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски”. Кандидатът изпълнява и допълнителните изисквания в съответствие с чл. 76, ал. 1 и 2 от *Правилника за развитието на академичния състав на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски”*.

Предвид изложените по-горе съображения убедено изказвам становище, че д-р Григор Найденов Григоров, в качеството му на кандидат за академичната длъжност “*професор*” в ПУ „Паисий Хилендарски”, гр. Пловдив, отговаря на нормативните и вътрешни научни и наукометрични формални изисквания, предвидени в чл. 29, ал. 1 ЗРАСРБ, чл. 60, ал. 1 ППЗРАСРБ и чл. 76, ал. 1 и 2 от *Правилника за развитието на академичния състав на ПУ „Паисий Хилендарски”*.

Въз основа на запознаването с предоставените научни трудове, тяхната значимост, съдържащите се в тях научно-теоретични и приложни приноси, намирам достатъчни основания да предложа на уважаемите членове на научното жури да гласуват за присъждане на д-р Григор Найденов Григоров на академичната длъжност „*професор*” в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”, гр. Пловдив, по научната специалност „Гражданско и семейно право”. Убеден съм, че заемането на академичната длъжност “професор” ще бъде заслужено и ще му даде добри възможности за бъдещо научно творчество и изяви като учен и преподавател.

Член на научното жури

доц. д-р Вълчин Даскалов
06.11.2017 г., гр. София